

DYSLEXIEPROTOCOL

Het dyslexieprotocol

Dit document is voor leerlingen, ouders, leerkrachten en belanghebbenden in het kader van het dyslexieprotocol op het Comenius Beroepsonderwijs Capelle. Het beschrijft hoe er wordt omgegaan met leerlingen met dyslexie.

Dit protocol helpt bij het signaleren van leerlingen met dyslexie. Het geeft tevens aan hoe wij leerlingen ondersteunen die al over een dyslexieverklaring beschikken. Er wordt omschreven welke begeleiding wij bieden en welke compensaties en faciliteiten er mogelijk zijn.

Er zijn leerlingen waarbij al op de basisschool dyslexie gesignaleerd is, maar regelmatig wordt pas in het voortgezet onderwijs duidelijk dat er werkelijk sprake is van dyslexie en/of openbaart het zich dan pas. Dit komt omdat er in het voortgezet onderwijs meer talen en teksten verwerkt moeten worden. Naast het signaleringsinstrument zijn ook de observaties van de mentoren en docenten (van de moderne vreemde talen) bij de signalering van dyslexie erg belangrijk!

Wat is dyslexie?

Dyslexie is een stoornis die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het aanleren en accuraat en/of vlot toepassen van het lezen en/of spellen op woordniveau. Hierbij gaat het om objectief waarneembaar gedrag. Het gaat om problemen bij het aanleren en toepassen van lezen en spellen. Het kan zich uiteindelijk manifesteren bij het spellen en/of bij het lezen. Dyslexie heeft gevolgen voor alle vakken. (Bron: Stichting Dyslexie Nederland).

De dyslexieverklaring

Als bij een leerling door onderzoek vastgesteld is dat er sprake is van dyslexie, krijgt een leerling een dyslexieverklaring. Ouders geven op het aanmeldingsformulier aan of een leerling beschikt over een dyslexieverklaring. De leerlingen die een officiële verklaring hebben, worden in SOMtoday aangevinkt.

De docenten die de leerlingen les geven kunnen dit dan inzien, zo kunnen zij rekening houden met deze leerlingen. Ook beschikken de leerlingen over een dyslexiepas. Deze horen zij aan de docenten te kunnen tonen. Op deze pas staat de naam van de leerling en de klas vermeld. Op een toets of examen legt de leerling de dyslexiepas op de hoek van de tafel. Op de toets/examen schrijft de leerling een hoofdletter D. De docenten houden dan rekening met een soepelere beoordeling van de spelling en/of meer tijd bij toetsen.

Specifieke maatregelen voor dyslectische leerlingen:

Faciliteiten:

1. Tijdverlenging of inkorting toets
2. Soepeler beoordeling van de spelling
3. Geen onvoorbereide leesbeurten geven
4. De leerling mag een foto maken van de aantekening(en) (bord + schrift)

5. Gebruik van Kurzweil op de computer (i.o.m. mentor, dyslexiecoach, examencommissie en zorgcoördinator).
6. Specifieke hulpmiddelen in overleg met vakdocent (woordenboek, spellingskaarten)

Tijdverlenging of inkorting toets

Toetsen van 0-40 minuten: 10 minuten verlenging

Toetsen van 40-80 minuten: 20 minuten verlenging

Toetsen van 80 minuten en meer: 30 minuten verlenging

Wanneer een toets wordt afgenomen in de les dan kan deze worden ingekort. De docent zorgt ervoor dat op de toets, van tevoren, duidelijk staat aangegeven welke opgaven niet worden gemaakt door leerlingen met dyslexie. Dit kan leiden tot een aangepaste normering. Indien de leerling voldoende tijd heeft, wordt aangeraden de volledige toets te maken. Wanneer de leerling een ingekorte versie van de toets maakt, dan zal deze op een aangepaste manier beoordeeld worden.

Eindexamen

Voor leerlingen met een officiële dyslexieverklaring zijn er extra faciliteiten bij het eindexamen. Deze zijn: - Extra tijd - Auditieve ondersteuning De examensecretaris moet aan het begin van het schooljaar bij de inspectie melden welke leerlingen gebruik maken van één of meerderde faciliteiten. De dyslexieverklaringen worden verzameld en bewaard in SOM. Het melden bij de inspectie loopt via de secretaris van de examencommissie.

PROTOCOL BEOORDELING SPELLING

Voor dyslectische leerlingen gelden onderstaande regels bij beoordeling van spelling. Bij het examen gelden de examenregels.

In alle gevallen waarin het protocol niet voorziet, is de expertise van de vakdocent bepalend in de keuze van de facilitering.

Algemeen voor alle talen:

- Eenzelfde spelfout wordt maar 1 keer geteld, ongeacht het aantal herhalingen van die fout. Hierbij gaat het om spelfouten die niet gerelateerd zijn aan dyslexie.

- Onherkenbaar gespelde woorden worden fout gerekend.

Nederlands:

Spelfouten die toegekend kunnen worden aan dyslexie, worden niet meegerekend.

Voorbeelden hiervan zijn fouten met betrekking tot:

Fonetische spelling: heerluk i.p.v. heerlijk

Dubbelklanken: Uitijndelijk i.p.v. uiteindelijk / duek ipv deuk

Clankverwisseling: plubiek i.p.v. publiek

Fouten in de toepassing van de regels van werkwoordspelling worden niet gedispenseerd. Voor spelfouten in werkwoorden gelden bovenstaande regels.

Moderne Vreemde Talen:

Voor alle MVT geldt dat de spelling minder zwaar wordt beoordeeld dan andere fouten. Het aantal aftrekpunten voor spelling wordt daarom voor dyslectische leerlingen verminderd met 50%. Wanneer verkeerde spelling tot verandering van betekenis leidt wordt dit woord fout gerekend.

Engels:

- Fonetische spelling wordt goed gerekend, zolang het woord herkenbaar is.
- Fouten betreffende (mede-)klinkerverdubbeling worden niet geteld. Housses
- Fouten betreffende het omdraaien van letters in vaste klinkercombinaties worden niet geteld. Huose
- Het niet schrijven van stomme letters wordt niet geteld, evenals het schrijven van hoorbare, maar niet gespelde letters teacher-teatcher.

Hulpmiddelen:

Kurzweil

Kurzweil is geavanceerde dyslexiesoftware. Je hebt er een laptop (PC) voor nodig. Het pakt alle problemen aan op het gebied van begrijpend lezen, technisch lezen, spelling, schrijven, structureren en studeren. Een aantal kenmerken van Kurzweil: Zet teksten over in digitale bestanden (kes-bestanden) Voorleeswoord/zin/alinea wordt gemarkeerd Tempo, Lettergrootte, kleur kan worden aangepast Voorlezen kan in diverse talen/ stemmen Woordenboekfunctie (ook synoniemen, afbeeldingen) Woordvoorspeller Mindmapprogramma Markeren, automatisch samenvatten, tekstballonnen/notities mogelijk.

Voor alle leerlingen met een dyslexieverklaring kan er een account worden aangevraagd via de dyslexiecoach. Het programma Kurzweil gaan we pas inzetten na overleg met de mentor, dyslexiecoach en zorgcoördinator.

De leerling dient zelf voor een koptelefoon te zorgen mocht er gebruik worden gemaakt van Kurzweil zal de mentor hierover contact opnemen met de ouders/verzorgers.